

Sprawozdanie za 2013 rok
z Realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata
2009 – 2015 dla Gminy Kędzierzyn – Koźle

1.2.5. Cele szczegółowe na lata 2009-2015

Cel strategiczny : Niwelowanie zjawiska bezrobocia w Gminie

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do ofert pracy dla bezrobotnych

Działanie: Tablica ogłoszeń w różnych miejscach miasta (w tym w MOPS)

Termin realizacji: 2009-2015

Informacje o aktualnych ofertach pracy osoby bezrobotne mogą uzyskać, poza innymi instytucjami, również w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Na korytarzu głównym Ośrodka znajduje się terminal internetowy WEB-KIOSK oraz tablica ogłoszeń z propozycjami stanowisk pracy przekazywanych z Powiatowego Urzędu Pracy lub innych instytucji. Ponadto bezrobotni klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mają możliwość uzyskania skierowania do wykonywania prac społecznie - użytecznych w jednostkach samorządowych Gminy i w placówkach oświatowych.

Cel szczegółowy: Intensywna działalność podmiotów sfery społecznej w celu edukacji osób bezrobotnych, w tym zmiany kwalifikacji zawodowych oraz podniesienia kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy

Działanie: Realizowanie projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego mających na celu wsparcie dla osób bezrobotnych w zakresie rozwijania umiejętności poruszania się po rynku pracy

Termin realizacji: 2009-2015

Rok 2013 był kolejnym, szóstym już, rokiem realizacji Programu Aktywizacji Społeczno-Zawodowej Bezrobotnych „Nowe Szanse”.

Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzmocnienie lub odzyskanie pełnej zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, szczególnie w sferze zawodowej.

Zawarto 40 kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi na ich udział w projekcie.

Uczestnicy projektu otrzymywali wsparcie finansowe w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych, a udzielona pomoc stanowiła wkład własny Gminy Kędzierzyn - Koźle w projekt.

Ponadto cele projektu realizowano poprzez:

- aktywizację zdrowotną osób problemowo używających alkohol, dla których sfinansowano konsultacje indywidualne z terapeutą ds. uzależnień;
- aktywizację społeczną uczestników - konsultacje indywidualne z psychologiem (średnio 4 godz. dla każdego uczestnika), trening kompetencji i umiejętności społecznych (4 dni treningu po 5 godz. każdy) w ramach funkcjonującego Klubu Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (8 warsztatów po 5 godz. każdy w dwóch grupach), poprawę wizerunku (usługa kosmetyczno- fryzjerska), współpracę ze streetworkerem (wsparcie środowiskowe pedagoga ulicy w zakresie motywowania do realizacji zaplanowanej ścieżki uczestnictwa w projekcie);
- aktywizację edukacyjną - ze względu na brak, niski stopień lub dezaktualizację kwalifikacji zawodowych uczestnicy otrzymywali wsparcie w formie kursów i szkoleń zawodowych.

Dobór rodzaju kursu lub szkolenia do potrzeb i oczekiwań bezrobotnych prowadzony był w oparciu o profesjonalną diagnozę i wypracowanie z doradcą zawodowym Indywidualnych Planów Działania. W sytuacji zdiagnozowania potrzeby uzupełnienia wykształcenia, finansowano udział w zajęciach

szkolnych na wskazanym przez specjalistę poziomie. Osoby uczestniczące w kursach zawodowych otrzymywały stypendium szkoleniowe.

Na podstawie Indywidualnych Planów Działania, w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Kędzierzynie - Koźlu, przeprowadzono następujące kursy i szkolenia:

- opiekun osoby starszej połączony z pierwszą pomocą (dla 8 osób),
- florystyka (dla 5 osób),
- kucharz małej gastronomii (dla 6 osób),
- sprzedawca w handlu detalicznym i hurtowym (dla 5 osób),
- magazynier z obsługą wózków jezdniowych (dla 12 osób),
- operator koparko - ładowarki (dla 8 osób),
- księgowość, kadry, płace i archiwum (dla 4 osób).

Aktywizację zawodową uczestników prowadzono poprzez:

- indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym w wymiarze po 4 godziny (średnio) dla każdej osoby, w wyniku których wypracowano Indywidualne Plany Działania (IPD), będące podstawą do odbycia ścieżki szkoleń i kursów zawodowych, ew. uzupełnienia wykształcenia,
- warsztaty Aktywnego Poszukiwania Pracy w wymiarze 4 dni warsztatów po 5 godz. w dwóch grupach każdy,
- kierowanie do odbycia stażu zawodowego przez okres 3 miesięcy po ukończeniu kursu zawodowego.

Uzupełniającymi formami wsparcia było:

- finansowanie opieki nad dziećmi uczestników, podczas trwania form wsparcia (warsztatów, treningów i kursów), które zapewniały równość szans, w tym równość płci w dostępie do form wsparcia;
- finansowanie dojazdów dla uczestników (zakup biletów lub refundowanie kosztów poniesionych przez uczestników),
- finansowanie kosztów wyżywienia uczestników projektu podczas trwania form wsparcia a także na konferencji podsumowującej realizację projektu,
- badania lekarskie przed podjęciem pracy.

Grupę docelową projektu stanowiły osoby w wieku aktywności zawodowej, bezrobotne zamieszkałe w Gminie Kędzierzyn-Koźle, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w wieku 15 - 30 lat w odsetku odpowiadającym procentowi liczby osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu klientów pomocy społecznej.

Działanie: Rozszerzenie działalności Klubu Integracji Społecznej poprzez organizowanie treningów interpersonalnych, szkoleń, kursów oraz zagospodarowanie czasu wolnego

Termin realizacji: 2009-2015

W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej i Projektu „Nowe Szanse” wprowadzone zostały elementy treningu interpersonalnego i rozwój umiejętności psychospołecznych.

Celem funkcjonującego, na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122 poz. 1143 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku Nr 69 poz..415 z późn. zm.), przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Klubu Integracji Społecznej jest:

- reintegracja społeczna - odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności funkcjonowania w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscach pracy, zamieszkania;
- reintegracja zawodowa - odbudowa i podtrzymywanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy.

Członkowie Klubu to osoby:

- bezdomne, realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
- uzależnione od alkoholu i narkotyków (po zakończeniu leczenia),
- chore psychicznie w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotne, pozostające bez zatrudnienia przez okres 24 miesięcy,
- zwalniane z zakładu karnego, mające trudności w integracji ze środowiskiem, podlegające wykluczeniu społecznemu ze względu na swoją sytuację życiową, nie będące w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych.

W 2013 roku do Klubu Integracji Społecznej zakwalifikowano:

- 70 osób, uczestników prac społecznie - użytecznych,

- 40 osób, beneficjentów projektu „Nowe szanse”, którzy skorzystali z zajęć psychoedukacyjnych. Uczestnicy zajęć przeszli trening umiejętności i kompetencji społecznych z elementami treningu asertywności i motywacji, w efekcie którego pogłębili umiejętności porozumiewania się, wyrażania uczuć, odkryli swoje mocne i słabe strony.

Cel szczegółowy: Działania w kierunku zniwelowania problemu dyskryminacji zawodowej

Działanie: Szczególne wsparcie i objęcie profesjonalną pomocą grup defaworyzowanych na rynku pracy

Termin realizacji: 2009-2015

Specjalistyczna pomoc na rzecz osób i rodzin z grup defaworyzowanych oraz środowisk wieloprotymowych w zakresie pracy z rodziną i psychologii świadczona jest przez Punkt Pomocy Rodzinie działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Profesjonalna pomoc jest udzielana w trakcie spotkań indywidualnych i grupowych.

Zestawienie liczbowe ilustrujące pracę Punktu Pomocy Rodzinie w 2013 roku przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe pracy Punktu Pomocy Rodzinie w 2013 roku

IŁOŚĆ KARTOTEK (CZYNNE ŚRODOWISKA)	215*
Ilość załatwionych spraw	11201
Ilość porad i konsultacji	12320
Ilość spotkań terapeutycznych indywidualnych	84
Ilość interwencji w środowisku	12
Ilość spotkań grup psychoedukacyjnych	40
Ilość wyjazdów w teren	3011
Ilość spotkań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego	893

* Bez asystentów rodziny oraz psychologa

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od kwietnia 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystentów rodziny.

W wyniku przystąpienia do konkursu organizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie pod nazwą „Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013 Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu otrzymał dotację w kwocie 75.610,50 zł na dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny.

Dzięki dotacji w 2013 roku możliwe było zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej trzeciego asystenta rodziny.

Asystent rodziny udziela pomocy osobom i rodzinom, u których stwierdzono życiową niezaradność, nieumiejętność wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocie czy trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Nadrzędnym celem pracy asystenta jest wzmocnienie i poprawa funkcjonowania osób i rodzin wychowujących dzieci, w stopniu umożliwiającym ich usamodzielnienie w sferze opiekuńczej, wychowawczej, zawodowej, społecznej oraz integrację ze środowiskiem.

Indywidualne podejście do problemów rodziny sprzyja rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków.

W 2013 roku asystenci rodziny udzielali wsparcia 57 rodzinom, w których wychowywało się 115 małoletnich dzieci.

Na rzecz objętych asystenturą rodzin wykonali następujące działania:

- załatwione sprawy ogółem – 4700,
- wyjazdy w teren – 2315,
- konsultacje z instytucjami oraz pracownikami socjalnymi – 1758,

- udzielone porady (wychowawcze, związane z sytuacją mieszkaniową, zdrowotną i dot. higieny, aktywizacją zawodową, planowaniem budżetu domowego i wydatkowaniem środków finansowych) – 8931.

W ciągu ostatniego roku asystenci zakończyli pracę z 23 rodzinami a to, z uwagi na:

- osiągnięcie zamierzonych celów - w 8 przypadkach,
- zaprzestanie współpracy ze strony 4 rodzin,
- brak efektów w 9 rodzinach,
- zmianę metody pracy w 2 rodzinach.

Wynik dotychczasowej współpracy rodzin z asystentami wskazuje na wymierne korzyści. Przykładowymi efektami pracy asystentów rodziny są:

- zaktywizowanie członków rodzin do podjęcia pracy czasowej w trybie umowy zlecenia, umowy o dzieło lub prac społecznie – użytecznych,
- odpracowywanie w MZBK zadłużenia w opłatach czynszowych,
- podjęcie szkoleń zawodowych,
- zorganizowanie pomocy zagrożonym uczniom w formie korepetycji i nauczania indywidualnego,
- umieszczenie 1 dziecka w przedszkolu,
- wspólne przygotowanie dokumentacji o przydział mieszkania i dotacji mieszkaniowych;
- doposażenie mieszkania w meble, sprzęt AGD, piec co,
- podjęcie przez członków rodziny współpracy z terapeutą uzależnień,
- podjęcie przez osoby leczenia specjalistycznego,
- umorzenie zobowiązań rodzin wobec Urzędu Skarbowego, umorzenie zajęć komorniczych, przygotowanie dokumentacji o rozdzielnosc majątkową, uzyskanie zgody na spłatę ratalną zaległych zobowiązań,
- uczestnictwo rodziców/opiekunów dzieci w Szkole Rodziców,
- zmiana w funkcjonowaniu rodzin poprzez: poprawę relacji pomiędzy członkami rodziny, budowanie autorytetu rodzica, zwiększenie umiejętności spędzania czasu wolnego z dziećmi, pokojowego rozwiązywania konfliktów, zaangażowania rodziców w proces edukacyjny dzieci itp.

Zgodnie z art.176 pkt. 5 i art. 191 ust. 8 ustawy z dnia z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149 z 2011 r., poz. 887 z późn. zm.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wypełniając ustawowe zadania w 2013 roku **współfinansował pobyt 83 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych**, w tym:

- 66 dzieci w rodzinach zastępczych,
- 17 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Łączny koszt wydatków poniesionych na pieczę zastępczą wyniósł 215 738,62 zł, z tego:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie 48 dzieci w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej na kwotę 95.873,84 zł;
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie 35 dzieci w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej na kwotę 119.864,78 zł.

Cel szczegółowy: Dalsza współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Urzędem Miasta w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych

Działanie: Dalsza realizacja zadań przy współudziale Klubu Integracji Społecznej w formie prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych i robót publicznych

Termin realizacji: 2009-2015

Bezrobotni klienci pomocy społecznej, w ramach aktywnego wsparcia, mogą skorzystać z zatrudnienia socjalnego, dzięki któremu mają szansę na uzyskanie niezależności finansowej i wyjście z problemu ubóstwa.

W 2013 roku, w wyniku współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Wydziałem Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta

Kędzierzyn-Koźle w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, kolejne **70 osób skorzystało z pomocy w formie zatrudnienia socjalnego.**

Tabela 2. Ilość osób skierowanych do realizacji programów aktywizujących w 2013 roku

RODZAJ PRAC	ILOŚĆ OSÓB ZAPROPONOWANYCH DO PRAC	ILOŚĆ OSÓB ZATRUDNIONYCH	ILOŚĆ OSÓB, KTÓRYM NIE UDAŁO SIĘ UTRZYMAĆ PRACY
Prace społecznie- użyteczne	240	70	9

Prace społecznie - użyteczne realizowano w 2 turach: od marca do lipca i od lipca do listopada 2013 roku zatrudniając na 35 stanowiskach pracy 70 osób. Do pracy skierowano łącznie 73 osoby, z czego 9 osób nie udało utrzymać pracy, głównie z powodu dysfunkcji jakimi są dotknięci klienci pomocy społecznej: uzależnienia, brak motywacji do pracy czy brak gotowości do usamodzielnienia.

Ponadto w trakcie trwania zatrudnienia: 1 osoba po uzyskaniu stopnia niepełnosprawności nabyła prawo do zasiłku stałego, 1 osoba uzyskała pracę w oparciu o umowę na zastępstwo oraz 1 osoba zmarła.

Ocena efektów wykonywanych prac społecznie - użytecznych wskazuje, że uzyskiwane dochody klienci pomocy społecznej przeznaczali głównie na zakup żywności oraz na opłaty mieszkaniowe.

Cel strategiczny: Wspieranie samoorganizacji społecznej i różnych form samopomocy. Pobudzanie aktywności społecznej zmierzającej do rozwiązywania problemów społecznych

Cel szczegółowy: Tworzenie lokalnych akcji i inicjatyw z udziałem mieszkańców Gminy

Działanie: Propagowanie idei dialogu społecznego przez instytucje samorządowe i instytucje trzeciego sektora

Termin realizacji: 2009-2015

W ramach realizacji tego celu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ściśle z kościołami, zespołami charytatywnymi CARITAS, Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Kędzierzyn i Oddział Koźle, Polskim Związkiem Niewidomych, Związkiem Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Zarząd Miejski w Kędzierzynie - Koźlu, Stowarzyszeniem Uniwersytet Trzeciego Wieku, Domem dla Osób Najuboższych i Bezdomnych MARKOT w Kędzierzynie - Koźlu, Środowiskowym Domem Samopomocy „Promycek”, Polskim Czerwonym Krzyżem Zarząd Miejski Kędzierzyn-Koźle, Klubem Honorowych Dawców Krwi, Grupą „Volontarius”, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Brzdąc” w Kędzierzynie-Koźlu, Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Młodzieży Zagrożonej Demoralizacją „KŁADKA”, Stowarzyszeniem Wolontariuszy „Magnolia”, Miejskim Ośrodkiem Kultury, Spółdzielczym Domem Kultury „KOMES”, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Kędzierzyńskim Klubem Szachowym „Szach”, Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo - Wschodnich, Medycznym Studium Zawodowym, kędzierzyńsko - kozielskim Inspektoratem ZUS, Bankiem Gospodarki Żywnościowej Oddział w Kędzierzynie - Koźlu, Związkiem Międzygminnym „Czysty Region”, Gospodarstwem Leśnym „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Kędzierzyn, Opolskim Towarzystwem Ochrony Zwierząt „Animals” Inspektorat Kędzierzyn - Koźle, placówkami oświatowymi wszystkich typów: przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjami, oraz liceami ogólnokształcącymi, Medycznym Studium Zawodowym, Technikum Żegluga Śródlądowej, Zespołem Szkół Technicznych Nr 1, Szkołą Muzyczną I stopnia w Koźlu, świetlicami socjoterapeutycznymi, radami osiedli.

Współpraca z placówkami oświatowymi ma na celu łączenie pokoleń (dzieci – seniorzy) i ma charakter integracyjny.

Współdziałanie z zespołami charytatywnymi CARITAS czy Stowarzyszeniem Wolontariuszy „Magnolia” ma na celu rozszerzenie oferty pomocowej dla osób najuboższych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Natomiast współpraca z MOK, MOSiR oraz innymi podmiotami ma na celu wspólne organizowanie przedsięwzięć o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.

Cel szczegółowy: Działania niwelujące apatię społeczną mieszkańców oraz poprawiające wizerunek pomocy społecznej

Działanie: Organizowanie imprez o charakterze integracyjnym i aktywizującym (w tym rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, itp.)

Termin realizacji: 2009-2015

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu jest organizatorem różnych przedsięwzięć o charakterze integracyjnym oraz aktywizującym osoby starsze i niepełnosprawne. Wiodącymi w realizacji tego celu są funkcjonujące na terenie miasta Domy Dziennego Pobytu.

W placówkach tych działają sekcje: szachowa, brydżowa i tenisa stołowego, grupa taneczna „Single” oraz grupa teatralna „Kwiatki Magnolii” a seniorzy poprzez udział w nich mogą realizować swoje zainteresowania i pasje.

Poniższe zestawienie obrazuje formy pracy z pensjonariuszami Domów Dziennego Pobytu.

Tabela 3. Stała działalność na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych w ośrodkach wsparcia w 2013 roku

RODZAJ AKTYWNOŚCI	LICZBA	LICZBA UCZESTNIKÓW
Wycieczki autokarowe i piesze	17	1025
Zajęcia o charakterze kulinarnym	251	1763
Zajęcia manualne	305	969
Zabawy taneczne	32	696
Konkursy, zgaduj-zgadula	96	676
Dyskusyjny Klub Seniora	54	282
Prelekcje, wykłady	91	332
Koncerty, spektakle, filmy	7	296
Filmowy Klub Seniora	11	174
Gazetki okolicznościowe i edukacyjne	76	-
Święta o charakterze religijnym i świeckim	35	1208
Gry towarzyskie	124	592
Spotkania integracyjne	97	848
Lektorat języka niemieckiego	34	9
Inne formy terapii zajęciowej	347	1749*

* inne formy np. muzykoterapia, spacer, nordic walking, kawiarenki, gimnastyka i zajęcia ruchowe, głośne czytanie prasy, zajęcia komputerowe, teatroterapia, prezentacje multimedialne, zajęcia komputerowe, itp.

Jedną z niekonwencjonalnych form organizacji zajęć w Domach Dziennego Pobytu są programy autorskie. Ich celem jest szeroko pojęta aktywizacja seniorów i osób niepełnosprawnych, kreowanie pozytywnego wizerunku starości, łączenie pokoleń oraz budowanie aktywności obywatelskiej.

W 2013 roku w ośrodkach wsparcia zrealizowano 16 programów autorskich:

- „Gdy pamięć zawodzi”,
- „Nie taki diabeł straszny”,
- „Ile wezmę sam tyle Tobie dam”,
- „Cudze chwalcie, swego nie znacie, sami nie wiecie, co posiadacie”,
- „Senior trzyma rytm”,
- „Seniorzy DDP 3 dzieciom”,

- „Dzieci seniorom - Seniorzy dzieciom”,
- „Babcia i Dziadek do kochania”,
- „Latynoskie rytmy”,
- „Ruchoma historia”,
- „Wpływ masażu na ciało seniora”,
- „Po zdrowie z BGŻ”,
- „Spotkanie z poezją”,
- „Senior zawsze aktywny”,
- „Poczytaj mi babciu”,
- „Moja fantazja”.

Wspieranie rodziny i dziecka w miejscu ich zamieszkania to priorytet wśród innych działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działając w tym obszarze kieruje się do rodzin z dziećmi różne programy i projekty. Wśród nich na uwagę zasługuje zrealizowany w 2013 roku projekt **„Bo jesteśmy rodziną”**. Adresatami projektu byli beneficjenci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - rodziny z dziećmi. Celem przedsięwzięcia była poprawa funkcjonowania rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej, integracja rodzin, umacnianie więzi rodzinnych i promocja zdrowego stylu życia.

W ramach projektu zrealizowano poniższe przedsięwzięcia.

1. **„I Wielki Piknik Rodzinny”**, którego celem było wspieranie rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju i życia człowieka, jej integracji ze środowiskiem, kształtowanie w rodzinach dysfunkcyjnych umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego.

W integracyjnej imprezie plenerowej wzięli udział klienci (rodziny z dziećmi) oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (wolontariat pracowniczy) tj.: ok. 300 zaproszonych osób, 25 osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu (wolontariat pracowników MOPS) oraz 45 innych wolontariuszy.

Realizatorzy projektu zadbali o zabawowy, artystyczny i gastronomiczny charakter imprezy, w której rodziny mogły bezpłatnie korzystać z wszystkich atrakcji.

2. **„Daj Misiaka dla dzieciaka”** – projekt pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, którego głównym założeniem była edukacja rodziców i opiekunów dzieci w zakresie budowania więzi emocjonalnych poprzez wspólną zabawę. W trakcie przedsięwzięcia 50 rodzinom z dziećmi dostarczono podstaw wiedzy na temat funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz narzędzi w postaci zabawek edukacyjnych, gier, książek, maskotek i itp.

3. **„Bezpieczne dziecko”** - projekt socjalny będący wprowadzeniem do podstawowych działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży. W projekcie uczestniczyło 8 kobiet, którym w trakcie wykładów przekazano wiadomości z zakresu antykoncepcji oraz wczesnych faz rozwojowych dzieci.

4. **„Jestem-pomagam”** - projekt edukacyjno - informacyjny skierowany do młodzieży szkolnej i realizowany w Liceach Ogólnokształcących w Kędzierzynie - Koźlu. Zadaniem jakie postawili przed sobą realizatorzy projektu było przybliżenie młodzieży głównych problemów społecznych, dostarczenie wiedzy na temat udzielania wsparcia osobom potrzebującym oraz próba obalenia stereotypu związanego z klientem pomocy społecznej. Projektem objęto 13 oddziałów klasowych w I i II LO.

5. **„Rodzinne wakacje z książką”**- projekt, do którego zaproszono 15 rodzin z dziećmi miał na celu pobudzenie zainteresowania książką i zachęcenie rodziców do czytania dzieciom książek. W pierwszej fazie projektu zorganizowano zbiórkę książek, w drugiej wspólne czytanie (w trakcie 6 spotkań) ulubionych przez dzieci bajek.

6. **„Świąteczna Podróż z Mikołajem”**- to grudniowe przedsięwzięcie, w ramach którego 115 dzieci obdarowano słodyczami i upominkami. Rodzice wraz z dziećmi mogli wziąć udział w zabawie tanecznej, konkursach oraz innych atrakcjach, z których największą stanowiło spotkanie ze św. Mikołajem.

Na realizację projektu „Bo jesteśmy rodziną” pozyskano od darczyńców kwotę 10 392,39 zł,

Ponadto w 2013 roku przeprowadzono projekty:

- **„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”**- to cykl warsztatów dla rodziców i opiekunów dzieci, którzy przejawiali cechy bezradności w sprawach opiekuńczo -

wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w środowiskach objętych procedurą Niebieskie Karty. Od listopada do grudnia 2013 r. zrealizowano 7 spotkań. Projekt jest kontynuowany.

- „Warsztaty codzienności” - projekt realizowany od października do listopada 2013 roku stanowił dodatkowe narzędzie w pracy asystentów rodziny. Swoim działaniem objął 10 uczestniczek, które poprzez udział w zajęciach: kulinarnych, artystycznych, doskonalących umiejętności organizacji życia, gospodarowania środkami finansowymi podnosiły swoje kompetencje, kształtowały pozytywne nawyki i budowały poczucie własnej wartości.

Cel strategiczny: Wspieranie form pomocy poprawiających funkcjonowanie rodziny

Cel szczegółowy: Diagnozowanie i objęcie szczególną pomocą i pracą socjalną rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej

Działanie: Doskonalenie diagnozy środowisk, dysfunkcji w rodzinach, zasobów i deficytów jednostek, rodzin i społeczności

Termin realizacji: 2009-2015

Diagnoza socjalna środowiska rodzinnego poprzedzona analizą i oceną sytuacji życiowej osoby lub rodziny stanowi podstawę do planowania pomocy.

Prawidłowo przeprowadzona diagnoza środowiska uwzględnia sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną, zawodową i materialną rodziny lub osoby i wpływa na rodzaj oraz zakres przyznawanego wsparcia.

Tabela 4. Liczba zdiagnozowanych i objętych pomocą środowisk w Zespołach Pracowników Socjalnych w 2013 roku

ZESPOŁY PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	LICZBA ZDIAGNOZOWANYCH ŚRODOWISK, OBJĘTYCH POMOCĄ W 2013 ROKU						
	Pomoc finansowa	Pomoc usługowa	Ośrodki wsparcia	ŚDS Promyczek	DPS	Mieszkania chronione	Pomoc finansowa i praca socjalna
Śródmieście i Azoty	505	94	218	-	39	-	521
Koźle	369	39	101	-	18	-	487
Piastów i ościenne	479	18	79	-	-	-	456
Pogorzelec	427	28	131	-	37	45	432
Punkt Pomocy Rodzinie	60	-	25	-	3	-	215
Pracownicy socjalni ds. DPS i SDS „Promyczek”	8	-	-	81	123	-	8
OGÓŁEM	1848	179	554	81	220	45	2119

Poza szeroko rozumianą pracą socjalną świadczoną osobom i rodzinom zgłaszającym się po pomoc, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej proponuje wsparcie finansowe w formie zasiłków: stałych, okresowych i celowych na zakup odzieży, obuwia, opału, opłat mieszkaniowych i na zakup żywności w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Ponadto w ramach Programu finansowane jest dożywianie dzieci w przedszkolach, świetlicach szkolnych i świetlicach socjoterapeutycznych oraz środowiskowo-socjoterapeutycznych.

Osobom starszym i niepełnosprawnym posiadającym problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz osobom, którym z uwagi na uzależnienie zasadnym jest przyznanie pomocy bezgotówkowej proponuje się korzystanie z posiłków w jadłodajniach działających przy Domach Dziennego Pobytu.

Na funkcjonowanie i realizację wszystkich statutowych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 roku otrzymał następujące środki:

Tabela 5. Środki finansowe przyznane na realizację zadań w 2013 roku

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	PLAN ROCZNY	ŚRODKI OTRZYMANE I WYKORZYSTANE W ZŁ
Budżet Miasta- zadanie własne	9.599.536,10	9.282.390,48
Budżet państwa w tym:	18.564.480,50	18.292.600,15
- zadania zlecone obligatoryjne	12.720.120,00	12.450.205,80
- własne	5.844.360,50	5.842.394,35
----- projekt unijny	383.269,99	327.058,82
Ogółem	28.547.286,59	27.902.049,45

Pomoc finansowa udzielona w 2013 roku.

Od 01.10.2012 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17.07.2012 r. (Dz. U. z 2012, poz. 823) w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej obowiązują następujące kryteria dochodowe:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 542,00 zł,
- dla osoby w rodzinie - 456,00 zł.

Tabela 6. Zasiłki: celowe, celowe z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, okresowe wypłacone w 2013 roku

RODZAJ ZASIŁKU/ŚWIADCZENIA	LICZBA RODZIN	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
Zasiłki celowe ogółem, w tym:	2647	956.984,00
- zasiłki celowe specjalne	215	55.818,00
- pogrzeby	9 świadczeń	12.844,08
Zasiłki celowe z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (ze środków wojewody i gminy):	1175	627.030,00
-zasiłki celowe - gmina	21	19.840,00
-zasiłki celowe - wojewoda	1154	607.190,00
Zasiłki okresowe ogółem (ze środków wojewody), w tym przyznane z powodu:	1191	2 479.796,04
- bezrobocia	1084	259.336,50
- niepełnosprawności	24	37.194,80
- długotrwałej choroby	8	10.913,92
- zabezpieczenie społeczne	1	542,00
- inne	74	141.808,82

Pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym i najuboższym w ramach Wieloletniego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W 2013 roku w ramach Programu objętych pomocą było ogółem 2218 rodzin, w tym 1175 korzystało z pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Z pomocy w formie posiłków skorzystało:

- 211 osób w jadalniach funkcjonujących przy domach dziennego pobytu;
- 832 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i dzieci przedszkolnych;
- 121 dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo - socjoterapeutycznych.

W 2013 roku w ramach Programu na zasiłki celowe wydatkowano kwotę 627.030,00 zł z tego, dotacja wojewody wyniosła – 607.190,00 zł.

Na posiłki w jadalniach w Domach Dziennego Pobytu wydano kwotę 205.185,26 zł.

Koszt dożywiania dzieci w świetlicach wyniósł – 56.299,50 zł a koszt dożywiania w szkołach i przedszkolach – 448.637,26 zł.

Tabela 7. przedstawia liczbę osób objętych pomocą obligatoryjną oraz wysokość wydatkowanych na ten cel środków.

Tabela 7. Zasiłki stałe wypłacone w 2013 roku zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej

RODZAJ ZASIŁKU	LICZBA RODZIN	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
Zasiłek stały z powodu niepełnosprawności i wieku (ze środków wojewody i gminy) w tym przyznane dla:	239	879.557,92
- osoby samotnie gospodarującej - środki wojewody	167	697.060,14
- osoby samotnie gospodarującej - środki gminy		15.750,49
- osoby pozostającej w rodzinie- środki wojewody	72	166.368,63
- osoby pozostającej w rodzinie - środki gminy		378,66

Tab. Nr 8. Wydatki na składki zdrowotne i emerytalno - rentowe w 2013 r.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	KLASYFIKACJA BUDŻETOWA	LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	WYDATKI W ZŁ
Składka zdrowotna	85213 § 2010	2169	77.709,04
Składka emerytalno-rentowa	85214 § 4110	4	212,16

Usługi kąpielowe świadczone w domach dziennego pobytu.

Osoby bezdomne oraz klienci pomocy społecznej, którzy nie posiadają łazienki, czy ciepłej wody mają możliwość korzystania z usług kąpielowych w Domach Dziennego Pobytu Nr 2 i Nr 5.

W 2013 roku do tej formy pomocy skierowano **49 osób, które skorzystały z 376 świadczeń.**

Realizacja Świadczeń Rodzinnych oraz Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w 2013 roku

Na podstawie ustaw z dnia 29 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456) oraz z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) Dział Świadczeń Rodzinnych i Pomocy Alimentacyjnej realizuje zadania zlecone gminie tj.: świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Na powyższe zadania w 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu otrzymał dotację celową od wojewody opolskiego w łącznej wysokości (wysokość planu na dzień 31.12.2013 roku):

- w dziale 852 rozdziale 85212 § 2010 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 12.277.500,00 zł, kwota ta stanowiła odpowiednio środki:

- 11.931.390,00 zł - przeznaczone na wypłatę świadczeń społecznych,
- 346.110,00 zł - przeznaczone na koszty utrzymania działu,

- w dziale 852 rozdziale 85213 § 2010 – składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – 44.550,00 zł.

W związku z niewystarczającymi środkami przeznaczonymi na koszty utrzymania działu w 2013 roku Dział Świadczeń Rodzinnych i Pomocy Alimentacyjnej otrzymał środki finansowe z budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle w dziale 852 rozdziale 85212 w wysokości 135.415,00 zł przeznaczone na koszty wynagrodzeń pracowniczych, pochodnych od wynagrodzeń oraz na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych.

Na system świadczeń rodzinnych realizowanych w 2013 roku składają się niżej wymienione świadczenia.

I. Zasiłek rodzinny:

- 77,00 zł na dzieci w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 106,00 zł na dzieci w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 115,00 zł na dzieci w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Prawo do pobierania zasiłku rodzinnego przysługuje rodzicom, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się jeżeli dochód w rodzinie w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 539,00 zł a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności dochód nie przekracza kwoty 623,00 zł.

II. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka w wysokości 1.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości 170,00 zł na dziecko, 250,00 zł na dziecko niepełnosprawne,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w wysokości 60,00 zł na dziecko do 5 roku życia, 80,00 zł – powyżej 5 roku życia dziecka do ukończenia 24 roku życia dziecka,
- rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w wysokości 50,00 zł na dojazd do szkoły, lub 90,00 zł na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w wysokości 80,00 zł na trzecie i każde kolejne dziecko w rodzinie uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Uprawnienia do w/w dodatków są ściśle skorelowane z uprawnieniami do zasiłku rodzinnego co oznacza, że dostaje je tylko ten, kto ma prawo do zasiłku rodzinnego i tylko na dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

III. Świadczenia opiekuńcze.

- Zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153,00 zł miesięcznie - przysługuje dla dzieci niepełnosprawnych, osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16 roku życia legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, oraz osób, które ukończyły 75 lat.
- Świadczenie pielęgnacyjne do 30.06.2013 roku w wysokości 520,00 zł miesięcznie, od 1.07.2013 r. 620,00 zł miesięcznie – przysługuje rodzicom dziecka, innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- Specjalny zasiłek opiekuńczy w wysokości 520,00 zł - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny (niespełniającym warunków do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów, które świadczenie to dotychczas otrzymywały). Specjalny zasiłek opiekuńczy zostanie przyznany, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (obecnie kwota ta wynosi 623,00 zł).
- Dodatek dla osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 100,00 zł miesięcznie w okresie do 31.03.2013 roku (85212 § 3110) oraz w wysokości 200,00 zł miesięcznie od 1.04.2013 roku (85295 § 2010).

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne tutejszy organ opłaca składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe i zdrowotne.

W okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku były to wydatki, które zawarto w Tabeli 9.

Tabela 9. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne w 2013 roku

RODZAJ ŚWIADCZENIA	KLASYFIKACJA BUDŻETOWA	LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	WYDATKI W ZŁ
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	85213 § 2010	907	44.146,80
Składka na ubezpieczenie społeczne	85212 § 4110	2228	302.907,35

W 2013 roku w Dziale Świadczeń Rodziny i Pomocy Alimentacyjnej wydano łącznie 3845 decyzji administracyjnych w sprawach o ustalenie uprawnień do świadczeń rodzinnych, w tym wydano 285 decyzji odmawiających przyznania prawa do wnioskowanych przez strony zasiłków w związku z niespełnieniem ustawowych wymogów uprawniających do świadczeń.

Na mocy wydanych decyzji administracyjnych wypłacono 55229 świadczeń rodzinnych i opiekuńczych na łączną kwotę 7.981.694,33 zł.

Tabela 10. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze wypłacone w 2013 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE – ZADANIA ZLECONE	KLASYFIKACJA BUDŻETOWA	LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	WYDATKI W ZŁ
Zasiłki rodzinne	85212 § 3110	23098	2.272.096,00
Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym:	85212 § 3110	9666	1.225.666,33
- urodzenie dziecka	85212 § 3110	138	138.000,00
- opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	85212 § 3110	391	152.266,33
- samotne wychowywanie dziecka	85212 § 3110	1933	335.740,00
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	85212 § 3110	1642	125.540,00
- rozpoczęcie roku szkolnego	85212 § 3110	1428	142.800,00
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	85212 § 3110	240	10.800,00
- wychowywanie dzieci w rodzinie wielodzietnej	85212 § 3110	3894	311.520,00
Świadczenia opiekuńcze w tym:	85212 § 3110	22112	4.130.932,00
- Zasiłki pielęgnacyjne	85212 § 3110	19460	2.977.380,00
- Świadczenia pielęgnacyjne	85212 § 3110	1937	1.063.369,00
- Specjalny zasiłek opiekuńczy	85212 § 3110	47	23.383,00
- Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	85212 § 3110	668	66.800,00
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	85212 § 3110	353	353.000,00
RAZEM		55229	7.981.694,33

W związku z ustaleniem nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych z bieżąco wypłacanych w 2013 roku zasiłków tutejszy organ odzyskał 94 nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę 12.539,10 zł wobec czego faktycznie świadczeniobiorcom wypłacono 55135 świadczeń rodzinnych a faktyczny wydatek finansowy stanowił kwotę: 7.969.155,23 zł.

W 2013 roku odzyskano również nienależnie pobrane przez świadczeniobiorców świadczenia rodzinne z lat ubiegłych na łączną kwotę 53.594,19 zł, w tym:

- 49.133,50 zł – zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych z lat ubiegłych orzeczonych decyzją własną organu,
- 4.460,69 zł – zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych z lat ubiegłych orzeczonych na podstawie decyzji marszałka (koordynacja świadczeń).

Odzyskane kwoty stanowiły w całości dochód budżetu państwa.

Dnia 1 października 2008 roku w życie weszła ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 poz. 1228 z późn. zm.), zgodnie z którą osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest:

- dziecko do ukończenia 18 roku życia,
- dziecko do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,

które ma zasądzone od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd alimenty, jeżeli egzekucja tych alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500,00 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci przy jednoczesnym spełnieniu warunku wysokości dochodu rodziny na osobę, który nie może przekroczyć kwoty 725,00 zł.

W 2013 roku wydano łącznie 780 decyzji administracyjnych w sprawach o ustalenie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym wydano 35 decyzji odmawiających przyznania prawa do wnioskowanych przez strony świadczeń w związku z niespełnieniem ustawowych wymogów uprawniających do świadczeń.

Na mocy wydanych decyzji administracyjnych wypłacono 8487 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 3.400.514,99 zł jednak w związku z ustaleniem nienależnie pobranych przez strony świadczeń z bieżąco wypłacanych w 2013 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ odzyskał 9 świadczeń na łączną kwotę 2.100,00 zł wobec czego faktycznie świadczeniobiorcom wypłacono 8478 świadczenia, a faktyczny wydatek finansowy stanowił kwotę: 3.398.414,99 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku odzyskano również nienależnie pobrane przez świadczeniobiorców świadczenia z funduszu alimentacyjnego z lat ubiegłych na łączną kwotę 25.248,21 zł, która została w całości przekazana na dochód budżetu państwa.

Tytułem zwrotów świadczeń z funduszu alimentacyjnego odzyskanych od dłużników zobowiązanych do alimentacji za pośrednictwem komorników sądowych na konto gminy Kędzierzyn - Koźle w 2013 roku wpłynęła łączna kwota 389.064,63 zł, z której 60 % stanowi dochód budżetu państwa i po 20 % dochód własny gminy wierzyciela i gminy dłużnika alimentacyjnego. Z powyższego wynika, że w wyniku egzekucji komorniczych odzyskano 11,44 % wydatkowanych na te zadania środków finansowych.

Pomimo, iż z dniem 30 września 2008 roku zaprzestano realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.) nadal prowadzone są postępowania mające na celu wyegzekwowanie nienależnie pobranych w latach ubiegłych zaliczek alimentacyjnych. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku odzyskano nienależnie pobrane przez świadczeniobiorców zaliczki alimentacyjne na łączną kwotę 887,20 zł, które zostały w całości przekazane na dochód budżetu państwa.

Działanie: Zwiększenie możliwości diagnostycznych poprzez umożliwienie dokonania lustracji środowisk w godzinach popołudniowych i wieczornych w ramach Programu „Blżej Rodziny”

Termin realizacji 2009-2015

Wspieraniu rodziny i dzieci w środowisku zamieszkania oraz zwiększaniu możliwości diagnostycznych służą dokonywane przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, w ramach programu „Blżej rodziny”, lustracje środowisk prowadzone w godzinach popołudniowych i wieczornych.

W 2013 roku przeprowadzono 72 wizyty w środowiskach, w godzinach popołudniowych.

Uzupełnieniu informacji odnośnie funkcjonowania środowisk korzystających z pomocy służą spotkania w ramach zespołów, których zadaniem jest analiza i wytyczanie kierunków współpracy z rodziną dla uzyskania zmiany w jej funkcjonowaniu.

W 2013 roku, w trakcie 12 spotkań, przeanalizowano problemy dotyczące 208 rodzin. W pracach zespołów z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują funkcjonariusze policji, kuratorzy sądu rejonowego i pedagodzy szkolni.

Działanie: Wprowadzanie nowych metod i rozwiązań w pracy socjalnej, wzbogacenie oferty pomocowej, oparcie pracy z klientem na kontrakcie socjalnym

Termin realizacji: 2009-2015

Jednym z narzędzi rozwiązywania problemów życiowych klientów instytucji pomocy społecznej, często też jedynym sposobem aktywizacji, jest kontrakt socjalny.

W 2013 roku pracownicy socjalni zawarli ogółem 133 kontrakty socjalne ze 159 osobami - klientami pomocy społecznej mające na celu zmobilizowanie do działań w kierunku wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej (w tym, z osobami realizującymi indywidualny program wychodzenia z bezdomności).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał wsparcia w formie pracy socjalnej i pomocy finansowej 2685 rodzinom i osobom, w tym wyłącznie w formie pracy socjalnej 192 rodzinom i osobom. Podejmowane w ramach pracy socjalnej działania mają na celu złagodzenie oraz poprawę trudnej sytuacji życiowej spowodowanej utratą pracy, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, pogorszeniem sytuacji materialnej i bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych czy prowadzeniu gospodarstwa domowego. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mogą liczyć na pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, dodatku mieszkaniowego, kompletowaniu akt na rentę inwalidzką lub emeryturę, przygotowaniu pozwów o alimenty czy rozwód.

W 2013 roku pracownicy socjalni realizując swoje zadania wykonali:

- 11683 wyjść w teren, w tym 6818 związanych wyłącznie z pracą socjalną,
- przyjęli 6916 wniosków o pomoc wymierną (finansową, usługową i ośrodków wsparcia),
- skierowali do realizacji 13614 wywiadów środowiskowych z wnioskami o pomoc społeczną wymierną: finansową i usługową,
- przeprowadzali i sporządzili 4517 pism i wywiadów środowiskowych oraz kart informacyjnych dla potrzeb różnych instytucji takich jak: Urząd Miasta, Sąd Rejonowy, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Komenda Policji, Prokuratura, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej na terenie kraju.

Łącznie w 2013 roku pracownicy socjalni odnotowali 47 223 załatwione sprawy.

Cel szczegółowy: Podejmowanie działań w celu rozwijania świadomości mieszkańców Gminy w zakresie zagrożeń

Działanie: Działania profilaktyczne (szkolenia, pogadanki, konkursy, wydawnictwa, reklama społeczna, itp.) na wszystkich szczeblach edukacji oraz wśród osób dorosłych

Termin realizacji: 2009-2015

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu uczestniczy w propagowaniu wśród klientów pomocy społecznej i seniorów korzystających z ośrodków wsparcia, programów promujących zdrowy tryb życia.

W 2013 roku przeprowadzono w domach dziennego pobytu 91 prelekcji i wykładów, w których udział wzięły 332 osoby. Przygotowano 76 gazetek okolicznościowych i edukacyjnych. W ramach innych działań profilaktycznych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizowano projekty aktywizujące seniorów ruchowo i intelektualnie: „Gdy pamięć zawodzi”, „Senior trzyma rytm”, „Latynoskie rytmy”, „Nie taki diabeł straszny”, „Wpływ masażu na ciało seniora”, „Po zdrowie z BGŻ”, „Senior zawsze aktywny” oraz cieszące się dużą popularnością wśród pensjonariuszy Domów Dziennego Pobytu - głośne czytanie artykułów prasowych o tematyce prozdrowotnej.

W styczniu 2013 roku z inicjatywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej powstał Zespół ds. Osób Bezdomnych skupiający przedstawicieli: Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei, służby zdrowia, Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Markot” oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Celem prac Zespołu jest wymiana informacji i koordynacja działań interwencyjnych poszczególnych służb oraz podejmowanie wspólnych inicjatyw, w tym akcji prewencyjnych na rzecz pomocy osobom bezdomnym.

W 2013 roku odbyło się 8 spotkań Zespołu.

Cel szczegółowy: Działania popularyzujące formy wsparcia i pomocy rodzinie oraz procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

Działanie: Upowszechnienie oferty pomocy dla osób, rodzin i grup wykluczonych lub pozostających w zagrożeniu wykluczeniem społecznym, znajdujących się w kryzysie poprzez nawiązanie współpracy ze środkami masowego przekazu – akcje społeczne w mediach, ulotki, foldery, tablice ogłoszeń w różnych miejscach Gminy

Termin realizacji: 2009-2015

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu ściśle współpracuje z mediami: Radiem Park, lokalną telewizją i prasą lokalną w celu przekazywania aktualnych informacji na temat prowadzonych przez tut. Ośrodek akcji i przedsięwzięć o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym. W prasie lokalnej i regionalnej ukazały się artykuły związane z VI Miejskimi Obchodami Dni Seniora pod patronatem Prezydenta Miasta Kędzierzyn - Koźle 2013, II Miejskim Piknikiem Seniora, jak również związane z udziałem seniorów w IV Międzynarodowym Przeglądzie Umiejętności Artystycznych Domów Pomocy Społecznej „PUMA 2013” w Dąbrowie Górniczej pt. „Laury dla naszych seniorów”. Ponadto w Nowej Gazecie Lokalnej zamieszczono artykuł pt. „Miejskie Obchody Dni Seniora” informujący o zbliżających się Dniach Seniora i podejmowanych w ramach Obchodów przedsięwzięciach oraz artykuł pt. „Przedszkolaki u seniorów”.

Obchody Jubileuszu DDP Nr 5 „Nasz Dom” znalazły swój akcent w prasie lokalnej w postaci artykułu pt. „Od dekady pomagają potrzebującym”. Ukazał się również artykuł o realizacji projektów socjalnych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pt. „Poświęcają się dla dobra innych” oraz o realizacji projektu DDP Nr 5 z Bankiem BGŻ „Po zdrowie z BGŻ”.

W lokalnej gazecie ukazał się także artykuł o kolejnej edycji konkursu „Radosne Pierniki”, który odbył się w Galerii Handlowej „Odrzańskie Ogrody”. Przedsięwzięcie koordynował DDP Nr 3.

W Radiu Park wyemitowano wywiad z uczestnikami Dnia Aktywności Fizycznej w ramach VI Miejskich Obchodów Dni Seniora pod patronatem Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle. W TVM ukazała się relacja z Konkursu Plastycznego oraz reportaż z obchodów Dni Seniora: Sesji Seniorów i Dnia Aktywności Fizycznej, jak również, relacja z II Miejskiego Pikniku Seniora.

Ponadto w okresie jesienno-zimowym na dworcu kolejowym zamieszczana jest informacja dla osób bezdomnych gdzie mogą zgłaszać się w celu uzyskania wsparcia.

Cel szczegółowy: Profesjonalna pomoc w formie grup wsparcia i psychoedukacji dla rodzin z problemem przemocy domowej oraz innymi dysfunkcjami (poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne)

Działanie: Stworzenie bogatej oferty wsparcia dla poszczególnych grup społeczności lokalnej

Termin realizacji: 2009-2015

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, w tym ośrodków wsparcia, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie stanowi wsparcie społeczności lokalnej w kwestii dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i turnusów rehabilitacyjnych a także w sprawie przyznania stopnia niepełnosprawności.

Pracownik Punktu Pomocy Rodzinie – specjalista pracy z rodziną współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie kierowania ofiar przemocy do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w celu zapewnienia schronienia przed sprawcą przemocy i udzielenia kompleksowej pomocy specjalistycznej: psychologa i pedagoga (z udziałem w zajęciach grup wsparcia).

W czerwcu 2013 roku tut. Ośrodek zawarł porozumienie o współpracy ze Śląską Fundacją „Błękitny Krzyż” z siedzibą w Bielsku - Białej w realizacji projektu „Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem - pomoc prawna i psychologiczna dla mieszkańców województwa opolskiego”.

W ramach projektu mieszkańcy Gminy Kędzierzyn - Koźle mieli możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej.

Działanie: Doskonalenie form pracy socjalnej w środowiskach objętych Procedurą „Niebieskie Karty” dzięki współpracy z Komendą Powiatową Policji

Termin realizacji 2009-2015

Specjalista pracy z rodziną z zakresu przemocy domowej i pracownicy socjalni ds. przeciwdziałania przemocy współpracują z Komendą Powiatową Policji oraz innymi służbami i podmiotami w celu podnoszenia jakości świadczonej pomocy ofiarom przemocy domowej.

Działania w tym zakresie opisano szerzej w informacji z pracy Punktu Pomocy Rodzinie i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cel szczegółowy: Podejmowanie szeroko zakreślonych działań i nowych rozwiązań zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Działanie: Budowanie lokalnego systemu wsparcia na bazie współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami sfery społecznej

Termin realizacji: 2009-2015

Pracownicy socjalni i specjaliści Punktu Pomocy Rodzinie podejmują wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Kędzierzynie - Koźlu, Wydziałem Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działania w środowisku mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy.

Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach z problemem przemocy i zagrożonych przemocą, ścisła współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz policją prowadzi do łagodzenia skutków przemocy w rodzinie.

Do zadań pracownika socjalnego w tym zakresie należy w szczególności:

- dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, diagnoza sytuacji rodzinnej, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy osobom i rodzinom w zakresie rozwiązywania spraw życiowych,
- udzielanie informacji o możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej,
- wszczęcie procedury Niebieskie Karty poprzez wypełnienie formularza NK – „A”,
- w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka powiadomienie odpowiednich organów,
- udzielanie pomocy finansowej,
- informowanie o skutkach stosowania przemocy w rodzinie, możliwości podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa z dnia 10.06.2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która weszła w życie z 01.08.2010 roku nakłada na pracownika socjalnego nowe, obowiązki służbowe. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

W 2013 roku pracownicy socjalni nie podjęli decyzji o odebraniu dzieci.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 roku.

Zarządzeniem Nr 477/PMS/2011 Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 19.10.2011 roku, na podstawie § 1 ust. 1 Uchwały Nr XII/151/11 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 31.08.2011 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie - Koźlu.

W 2013 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie - Koźlu wpłynęło 100 Niebieskich Kart – „A”.

Tabela Nr 11 przedstawia ilość założonych Niebieskich Kart „A” przez poszczególne instytucje.

Tabela 11. Ilość Niebieskich Kart "A" wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego z podziałem na instytucje

NAZWA INSTYTUCJI	ILOŚĆ NIEBIESKICH KART „A”
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	41
Komenda Powiatowa Policji	42
Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania	15
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej	1
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zdzeszowice	1

Na dzień 31.12.2013 roku aktywne były 64 procedury NK, a 99 procedur Niebieskie Karty zostało w ciągu roku zakończonych.

W 2013 roku procedurą objętych było 150 rodzin, w tym:

- 50 procedur jako kontynuacja pracy z lat poprzednich;
- 100 procedur wszczętych w trakcie roku.

Tabela 12. Ilość Niebieskich Kart „A” Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w rozbiciu na poszczególne dzielnice miasta

REJONY W KĘDZIERZYNIE-KOŹLU	ILOŚĆ NIEBIESKICH KART „A”
Śródmieście	28
Pogorzelec	21
Osiedle Piastów	6
Cisowa	4
Koźle	24
Błachownia	7
Sławięcice	6
Azoty	4
RAZEM	100

Od stycznia do grudnia 2013 roku odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał - 893 grupy robocze do pracy z rodzinami z problemem przemocy.

Ponadto pracownicy socjalni ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2013 roku:

- odbyli 247 wizyt w środowiskach dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- dokonali 6 interwencji w środowisku,
- 453 razy konsultowali się z innymi podmiotami,
- udzielili 312 porad osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- przeprowadzili 90 wywiadów środowiskowych i objęli 22 rodziny pomocą finansową,
- skierowali 50 pism/wniosków, z czego:
  1. 10 do Prokuratury (zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa),
  2. 28 do Sądu Rejonowego (wgląd w sytuację dziecka w rodzinie),

3. 12 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wypełnili 69 NK - „C” i 59 NK - „D”.

W 2013 roku z pomocy terapeutycznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej skorzystało:
- 6 kobiet z problemem przemocy w rodzinie i współuzależnienia, z którymi przeprowadzono 35 spotkań indywidualnych,
- 14 osób z problemem przemocy w rodzinie i uzależnienia, którzy wzięli udział w 21 spotkaniach grupowych.

Cel szczegółowy: Promocja zdrowego trybu życia

Działanie: Dalsza profilaktyka zdrowotna dla poszczególnych grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem chorób specyficznych dla regionu

Wg danych Wydziału Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta w ramach Programu Ochrony Zdrowia na 2013 rok, zrealizowano 14 programów zdrowotnych, przeprowadzono 10828 badań, wykonano 3648 zabiegów rehabilitacyjnych dla 385 osób.

Szczepieniami przeciwko wirusowi HPV objęto:

- I dawka - 185 dziewcząt,
- II dawka - 184 dziewczęta,
- III dawka 183 dziewczęta.

Szczegółowe informacje na temat realizowanych zadań znajdują się w sprawozdawczości z realizacji Programu Ochrony Zdrowia na 2013 rok.

Cel szczegółowy: Wsparcie funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych

Działania: Dalsze funkcjonowanie i poszerzenie oferty świetlic socjoterapeutycznych z wykorzystaniem nowych metod pracy i źródeł finansowania

W 2013 roku z pomocy w formie bezpłatnych posiłków w ramach dożywiania w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo - socjoterapeutycznych ze środków Wieloletniego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało 121 uczniów.

W tabeli Nr 12 przedstawiono liczbowe zestawienie pomocy w formie dożywiania w poszczególnych Świetlicach funkcjonujących na terenie Kędzierzyna – Koźła.

Tabela 13. Świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowo-socjoterapeutyczne w 2013 roku

NAZWA ŚWIETLICY	LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z DOŻYWIANIA	KOSZT DOŻYWIANIA W ZŁ	LICZBA ŚWIADCZEŃ
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 6	4	872,50	349
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 11	7	1.580,00	632
Świetlica Środowisko-Socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 15	18	6.155,00	2462
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna przy Zespole Szkół Miejskich Nr 4	18	7.338,00	3383
Świetlica Socjoterapeutyczna „Arka”	11	6.898,00	1938
Świetlica Socjoterapeutyczna „Betania”	22	18.994,00	5322
Świetlica Socjoterapeutyczna Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Brzdąc”	20	10.707,50	3302
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1	6	1.614,50	596
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna przy Zespole Szkół Miejskich Nr 3	16	2.140,00	856
RAZEM	122	56.299,50	18840

Wg danych Wydziału Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych, na funkcjonowanie:

- 3 świetlic socjoterapeutycznych planowano 234.000,00 zł, wykonanie za 2013 rok – 233.518,30 zł,
- 1 Klubu Młodzieżowego planowano 66.360,00 zł, wykonanie za 2013 rok – 61.570,84 zł,
- 7 świetlic środowiskowo-socjoterapeutycznych planowano 475.001,00 zł, wykonanie za 2013 rok – 412.835,96 zł.

Cel szczegółowy: Szeroko pojęta profilaktyka i terapia uzależnień realizowana przez podmioty sfery społecznej (pomoc społeczna, edukacja, bezpieczeństwo)

Działanie: Działalność grup wsparcia, samopomocy, psychoedukacji indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, łatwo dostępna dla wszystkich mieszkańców miasta

Termin realizacji: 2009-2015

W Domu Dziennego Pobytu Nr 1 „Pod brzozą” przy ul. Powstańców 26 działa Klub Pacjenta „Tęcza”- grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem grupy wsparcia jest aktywizacja osób niepełnosprawnych, motywacja do podejmowania różnego rodzaju aktywności, dostarczenie wiedzy na temat choroby oraz efektywnych sposobów radzenia sobie z jej objawami, wskazanie preferowanych form spędzania czasu wolnego. Zajęcia prowadzone są przez pedagoga. W 2013 roku odbyły się 33 spotkania klubowe a w zajęciach uczestniczyło średnio 13 osób.

Rodziny osób nadużywających alkohol i zagrożonych przemocą - klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej objęci są pomocą finansową i szeroko pojętą pracą socjalną.

W 2013 roku Punkt Pomocy Rodzinie działający w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadził dla tych osób grupy edukacyjno - motywacyjne. Z pomocy w tej formie skorzystało 14 osób, które wzięły udział w 21 spotkaniach grupowych.

Członkowie rodzin z problemem alkoholowym, osoby objęte procedurą „Niebieskie Karty” uczestniczyły w spotkaniach indywidualnych. Odbyło się 35 spotkań indywidualnych, z których skorzystało 6 osób, z czego - 3 osoby ukończyły cykl spotkań edukacyjno - motywacyjnych i podjęły terapię w poradniach dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

Osoby bezdomne, korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, kierowane są do udziału w Programie Wychodzenia z Bezdomności. Do udziału w cyklu zajęć, które odbywają się od października 2013 r. do kwietnia 2014 r., zakwalifikowano 17 osób bezdomnych.

W okresie od października do grudnia 2013 roku odbyło się 5 spotkań grupy.

Wg danych Wydziału Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta w 2013 roku funkcjonowały:

- punkt konsultacyjny dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie prowadzonym przez Stowarzyszenie IDEA - na realizację zadania zaplanowano 19.540,00 zł, wykonanie za 2013 roku wyniosło 16.142,46 zł;
- grupa wsparcia dla rodzin osób używających środki psychoaktywne oraz grupa informacyjno - edukacyjna dla rodzin osób używających środki psychoaktywne w ramach zadania: punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych problemem narkotykowym (Stowarzyszenie MONAR) - na realizację zadania w 2013 roku planowano kwotę 55.040,00 zł, wydatkowano za 2013 rok – 54.305,21 zł.

Działanie: Dalsza realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych miasta

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych wg danych Wydziału Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn - Koźle w 2013 roku wydatkowano 1.074.239,00 zł.

W ramach GPPiRPAiN realizowano zadania o charakterze ciągłym:

- prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych i grup wsparcia oraz informacyjno-edukacyjnych,
- prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego (prace interwencyjne, społecznie-użyteczne, roboty publiczne),
- kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

oraz o charakterze cyklicznym:

- szkolenia,
- kolonie letnie z programem profilaktycznym,
- rekomendowane programy profilaktyczne,
- konferencje profilaktyczne,
- zakupy narkotestów, alko sensorów,
- turnieje i happeningi profilaktyczne, Miniolimpiada,

Nowymi zadaniami w 2013 roku realizowanymi w ramach GPPiRPAiN były:

- zimowisko z programem profilaktycznym,
- szkolenie lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania picia szkodliwego i podejmowania interwencji (w szkoleniu udział wzięły 34 osoby).

Cel szczegółowy: Poszerzenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Gminy

Działanie: Diagnoza zapotrzebowania na zajęcia pozaszkolne oraz zainteresowań młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym (po ukończeniu szkoły podstawowej) w celu stworzenia odpowiedniej oferty kulturalno-oświatowej i utworzenie centrum socjoterapii młodzieży

Wg danych przekazanych przez Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta udział w zajęciach pozalekcyjnych - sportowych w 2013 roku kształtował się na poziomie lat ubiegłych i wynosił w poszczególnych placówkach:

- 15 osób w PSP Nr 1,
- 15 osób w PSP Nr 5,
- 18 osób w PSP Nr 12,
- 15 osób w ZSM Nr 1,
- 10 osób w ZSM Nr 2,
- 11 osób w ZSM Nr 3,
- 15 osób w ZSM Nr 4,
- 10 osób w ZSM Nr 5.

Działanie: Stworzenie oferty terapeutycznej dla rodzin, małżeństw i rodziców samotnie wychowujących dzieci

Termin realizacji: do 2010 roku

Pracownicy socjalni w trakcie prowadzenia pracy socjalnej w razie konieczności kierują rodziny znajdujące w szczególnie trudnej sytuacji życiowej do: Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w Kędzierzynie - Koźlu, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu, Ośrodka Diagnostycznego działającego dla potrzeb Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu w celu odbycia terapii rodzinnej lub małżeńskiej.

Specjalista pracy z rodziną z zakresu psychologii udziela wsparcia małżeństwom w kryzysie i rodzinom z problemami wychowawczymi. Celem poradnictwa jest wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za sytuację życiową własną oraz swoich rodzin, adekwatne spostrzeżenie swoich problemów, umiejętne planowanie przyszłości, budowanie celów życiowych.

W 2013 roku pomocą w formie poradnictwa psychologicznego objęto 43 rodziny, udzielono 122 porady i konsultacje, odbyło się 17 spotkań terapeutycznych indywidualnych, 13 – grupowych oraz podjęto 4 interwencje w środowisku.

Cel strategiczny: Ograniczenie zjawiska bezdomności w Gminie**Cel szczegółowy: Doskonalenie form pomocy osobom bezdomnym oraz ich readaptacji społecznej****Działanie:** Ścisła współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Domem dla Osób Najuboższych i Bezdomnych MARKOT w Kędzierzynie-Koźlu,**Termin realizacji: 2009-2015**

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu współpracował z Domem dla Osób Najuboższych i Bezdomnych MARKOT w Kędzierzynie-Koźlu w zakresie zapewnienia miejsc noclegowych bezdomnym mieszkańcom Gminy. W dniu 14.12.2012 roku zawarta została umowa o wykonanie usług schronienia dla bezdomnych pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu a Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Markot” na okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 roku. W ramach Porozumienia osoby bezdomne (mężczyźni, kobiety i dzieci) mają możliwość uzyskania wsparcia w formie usług noclegowych wraz z wyżywieniem. Kierownik Ośrodka wraz z pracownikiem socjalnym ds. osób bezdomnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracują w zakresie realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności przez mieszkańców Domu.

Działanie: Realizowanie Programu Wychodzenia z Bezdomności oraz pomoc specjalistyczna dla osób zagrożonych bezdomnością**Termin realizacji: 2009 -2015**

Zgodnie z art. 49 ust. 1- 8 ustawy z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 poz. 182 z późn. zm.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu realizuje Program Zapobiegania i Wychodzenia z Bezdomności, polegający na wspieraniu osoby bezdomnej lub zagrożonej bezdomnością w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, m. in. poprzez:

- pomoc w uzyskaniu dodatków mieszkaniowych,
- odpracowanie zaległości w opłatach czynszowych,
- ubieganie się o rozłożenie zaległości na raty,
- ubieganie się o przyznanie lokalu o niższym standardzie i niższych opłatach mieszkaniowych,
- nadzór nad dokonywaniem opłat mieszkaniowych,
- kontakt z najbliższą rodziną i negocjacje odnośnie możliwości udzielenia pomocy w opłatach mieszkaniowych,
- naukę gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi oraz wspólne planowanie wydatków.

Tabela 14. Liczba środowisk objętych Programem Zapobiegania Bezdomności wg rejonów opiekuńczych w 2013 roku

REJON OPIEKUŃCZY	LICZBA ŚRODOWISK
Koźle	39
Śródmieście i Oś. Azoty	116
Oś. Piastów i ościenne	65*
Pogorzelec	79**
Razem	299

* w tym, 9 środowisk wykazanych przez PPR,

** w tym, 4 środowiska prowadzone przez pracownika socjalnego ds. Mieszkań Chronionych.

Tabela 15. Szczegółowa analiza środowisk objętych Programem za 2013 roku

	ŚRÓDMIEŚCIE	KOŹLE	PIASTÓW I OŚCIENNE	POGORZELEC
Ilość środowisk objętych pomocą	116	39	65	79
Ilość środowisk, gdzie wysokość zadłużenia zmniejsza się	21	15	15	26
Ilość środowisk, gdzie zadłużenie wzrasta	81 w tym, 4 nowe	22	43 w tym, 7 nowych	46 w tym, 3 nowe
Ilość środowisk, gdzie zadłużenie uregulowano	6	4	1	10
Inne (eksmisje, zgon, licytacje lokalu)	12	3	16	3
Ilość środowisk odpracowujących zadłużenie	13	6	1	8

W ramach tego Programu realizowane są również działania mające na celu wychodzenie z bezdomności. W 2013 roku objęto tymi działaniami 8 środowisk, w tym 13 osób uczestniczyło w psychoedukacji grupowej. Natomiast 44 osoby bezdomne, które realizują bądź ukończyły indywidualny program wychodzenia z bezdomności, oczekują na przydział lokalu z zasobów Gminy, z czego 10 osób oczekuje na lokal na czas nieoznaczony oraz 34 na lokal socjalny.

W 2013 roku lokal na czas nieoznaczony otrzymały 4 osoby a 2 odmówiły jego przyjęcia.

Pracownik socjalny ds. bezdomności w 2013 roku obejmował pomocą 97 środowisk, w tym 100 osób (82 mężczyzn, 15 kobiet i 3 małoletnich dzieci).

W 2013 roku, na mocy zawartego w dniu 14.12.2012 roku pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy społecznej a Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar – Markot porozumienia o świadczenie usług schronienia, osobom bezdomnym udzielono pomocy w postaci miejsca noclegowego wraz z całodziennym wyżywieniem 51 osobom.

Koszty z tytułu zapewnienia osobom bezdomnym miejsc noclegowych wyniosły 126.816,00 zł.

Bezdomni objęci byli szeroko rozumianą pracą socjalną prowadzoną przez pracownika socjalnego ds. bezdomności, pracownika socjalnego w placówce oraz pomocą specjalistyczną (terapeutyczną). Bezdomni kierowani do placówki lub przebywający w placówce dla osób bezdomnych zobowiązani są do przestrzegania regulaminu schronisk oraz wywiązywania się z ustaleń zawartych w kontrakcie socjalnym.

Cel strategiczny: Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i obłożnie chorych pozbawionych możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie

Cel szczegółowy: Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób starszych, niepełnosprawnych i obłożnie chorych w mieście

Działanie: Uruchomienie mieszkań chronionych z przeznaczeniem dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Termin realizacji: do 2010 roku

Mieszkania chronione są formą zapewnienia osobom starszym i niepełnosprawnym warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym przy wsparciu wykwalifikowanego personelu.

Funkcjonujące w Kędzierzynie - Koźlu mieszkania chronione to 47 lokali mieszkalnych dostosowanych do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych, z czego:

- 42 lokale jednopokojowe z aneksem kuchennym i łazienką,
- 5 lokali dwupokojowych z aneksem kuchennym i łazienką.

Dla osób z zaburzeniami psychicznymi przeznaczono w mieszkaniach chronionych 9 lokali mieszkalnych. Od stycznia 2013 roku wprowadziły się 4 osoby, 1 osoba z uwagi na pogorszenie stanu

zdrowia przebywa w Zakładzie Opiekuńczo - Lecznicy, 3 osoby umieszczone zostały w domach pomocy społecznej, 1 osoba zmarła.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. zajęte były 43 lokale, w których zamieszkiwało 47 osób.

Działanie: Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie ze wzrastającym zapotrzebowaniem (w tym uruchomienie nowych w miejscu zamieszkania)

Termin realizacji: do końca 2010 roku

W celu zapewnienia osobom starszym, niepełnosprawnym wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki domowe i pielęgniarki ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi, lekarzami pierwszego kontaktu, pielęgniarkami środowiskowymi, stacją CARITAS i rodziną w celu zapewnienia jak najlepszego funkcjonowania podopiecznych w środowisku i, tym samym, podniesienia jakości świadczonych usług.

Tabela 16. Usługi opiekuńcze świadczone w 2013 roku

RODZAJ USŁUG	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH	LICZBA ŚWIADCZEŃ	WPLATY WNOSZONE PRZEZ KLIENTÓW
Usługi opiekuńcze	132	25655	128.202,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	47	13899	30.202,30
RAZEM	179	39554	158.404,30

Liczbę osób korzystających z pomocy usługowej z podziałem na poszczególne rejony miasta przedstawia Tabela 17.

Tab. Nr 17. Liczba osób objętych pomocą usługową w 2013 roku.

REJON	LICZBA OBJĘTYCH POMOCĄ USŁUGOWĄ, W TYM POMOCĄ SPECJALISTYCZNĄ)*	OSOBY SAMOTNIE ZAMIESZKAŁE	OSOBY W RODZINIE
Koźle	37 (4)	33	4
Śródmieście	69 (14)	62	7
Pogorzelec	26 (4)	23	3
Azoty	21 (9)	20	1
Błachownia	5 (1)	4	1
Osiedle Piastów	9 (4)	7	2
Sławięcice	2 (1)	1	1
Teren miasta (dzieci autystyczne)	(10)	0	10

* W nawiasach podano liczbę osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze są odpłatne w zależności od statusu rodziny i dochodu podopiecznego zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Kędzierzyn - Koźle z dnia 29 listopada 2004 roku Nr XXVIII/338/2004 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, m.in. psychologa, pedagoga, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby

niepełnosprawnej lub innego specjalistę posiadającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć te usługi.

W 2013 roku w Dziale Usług Opiekuńczych zatrudnionych było 20 opiekunek domowych, 4 pielęgniarki i 1 fizjoterapeutka (w wymiarze ½ etatu).

Zadanie to zostało zrealizowane na poziomie z lat ubiegłych.

Cel szczegółowy: Aktywizacja i edukacja osób starszych i niepełnosprawnych

Działanie: Aktywizacja intelektualna i ruchowa seniorów o charakterze integracyjnym w formie programów, projektów, nowych rozwiązań

Termin realizacji: 2009-2015

Seniorzy oraz osoby niepełnosprawne korzystające z usług Domów Dziennego Pobytu biorą udział w wielu przedsięwzięciach o różnicowanym charakterze, które mają zasięg lokalny lub ponadlokalny.

W ramach prowadzonej terapii zajęciowej w domach dziennego pobytu realizowane są różne formy stymulacji seniorów do aktywności. Ośrodki wsparcia organizują spotkania oraz podejmują inne przedsięwzięcia o charakterze integracyjnym na poziomie poszczególnych Domów i środowiska lokalnego jak również o zasięgu ponadlokalnym.

Tabela 18. Udział seniorów i osób niepełnosprawnych w inicjatywach o zasięgu ponadlokalnym i lokalnym organizowanym przez MOPS Kędzierzyn - Koźle w 2013 roku

RODZAJ IMPREZY	LICZBA UCZESTNIKÓW*
IX Olimpiada Seniorów i Przedszkolaków	100
XI Olimpiada Seniorów i Osób Niepełnosprawnych	117
Mała Olimpiada Sportowa	70
Konkurs „Radosne pierniki”	60
Warsztaty kreatywności „Moja fantazja”	30
Dzień skupienia „Bryksy”- IX edycja	120
Pielgrzymka do Częstochowy	55
Pielgrzymka na Górę Św. Anny, Ujazd, Zimna Wódka, Olszowa	34
Pielgrzymka do Piekar Śląskich	50
VI Miejskie Obchody Dni Seniora	1100
Przegląd Twórczości Artystycznej Seniorów i Osób Niepełnosprawnych	100
VII Integracyjny Przegląd Piosenki „Piosenka filmowa”	120
II Miejski Piknik Seniora	1000
Przegląd Twórczości Artystycznej	100
Turnusy rehabilitacyjne: Bukowina Tatrzańska, Międzywrodzie, Głucholazy	69
Wczasy w Polanicy Zdroju	34
Wczasy w Szczawnicy	35
Wczasy rekreacyjne w Niechorzu	49
Święto Pieczonego Ziemniaka	88
Piknik w Ortowicach	55

* Jedna osoba uczestniczyła w kilku przedsięwzięciach

W ośrodkach wsparcia prowadzone są zajęcia o charakterze sportowym: gimnastyka usprawniająca, joga, spacer z kijkami, a także w ramach profilaktyki zdrowotnej mierzone jest ciśnienie tętnicze. Realizowane są zajęcia w postaci głośnego czytania prasy o tematyce zdrowotnej.

Świadczona jest pomoc w postaci pracy socjalnej, która obejmuje udzielanie informacji, porad, załatwianie spraw urzędowych, pomoc w wypełnianiu druków itp. Nawiązana jest bliska współpraca z parafiami, radami osiedli, przedszkolami, szkołami wszystkich typów, która przekłada się na integrację lokalnego środowiska wokół kreowania pozytywnego wizerunku starości.

W 2013 roku dwóch terapeutów zajęciowych z DDP Nr 2 i DDP Nr 5 otrzymało wyróżnienie Ministra Pracy i Polityki Społecznej za nowatorskie rozwiązania w zakresie aktywizacji seniorów ośrodków wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu.

Działanie: Profilaktyka i edukacja gerontologiczna

Termin realizacji: 2009-2015

W domach dziennego pobytu prowadzone są prelekcje i wykłady o tematyce promującej zdrowie. W 2013 roku w domach dziennego pobytu odbyło się 91 prelekcji o tej tematyce. Czytane są artykuły promujące zdrowy tryb życia. Ponadto pensjonariuszom mierzone jest ciśnienie tętnicze i kontrolowana jest waga ciała. Seniorzy korzystają z urządzeń relaksacyjno-rehabilitacyjnych np., materace ENABIO oraz z mini - salek gimnastycznych, prowadzona jest gimnastyka ruchowa, w tym nordic walking.

Cel szczegółowy: Uwrażliwienie społeczności lokalnej w zakresie potrzeb ludzi starszych, niepełnosprawnych i obłożnie chorych

Działanie: Akcje i działania promujące możliwości i potrzeby wieku starszego a także osób niepełnosprawnych

Termin realizacji: 2009-2015

W 2013 roku w Domach Dziennego Pobytu zrealizowano szereg przedsięwzięć z udziałem społeczności lokalnej. Przeprowadzono następujące projekty:

1. Warsztaty Kreatywności - „**Moja fantazja**”. Projekt, którego celem była integracja międzypokoleniowa, realizowany przy współudziale kędzierzyńsko - kozielskich przedszkoli.
2. „**Poczytaj mi babciu**”- projekt mający na celu aktywizację seniorów, wzmacnianie więzi międzypokoleniowych, uczący szacunku do starszych oraz propagowanie czytania bajek.
3. „**Senior zawsze aktywny**” - finansowany z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska z Funduszu Mikroprojektów „Pradziad” projekt o charakterze integracyjnym. Efektem realizowanego we współpracy z Urzędem Miasta Kędzierzyn - Koźle w partnerstwie z czeskim miastem Bruntal przedsięwzięcia było nawiązanie bliskich relacji seniorów z ośrodków wsparcia w Kędzierzynie - Koźlu z osobami niepełnosprawnymi z Brutala.
4. „**Spotkanie z poezją**”- spotkanie integracyjne zorganizowane przy współudziale ŚDS „Promyczek oraz wolontariuszy z II LO w Kędzierzynie – Koźlu.
5. „**Po zdrowie z BGŻ**” - w ramach projektu zrealizowanego przy współudziale „Fundacji BGŻ” odbyły się spotkania integracyjne, nauka obsługi komputera, zakupiono sprzęt do rehabilitacji, przeprowadzono mecz szachowy.

Ponadto odbyła się **IX Olimpiada Seniorów i Przedszkolaków**. Organizatorem Olimpiady był Dom Dziennego Pobytu nr 2 „Magnolia” przy współudziale wszystkich Rad Osiedlowych z rejonu Koźla. Do olimpijskiej rywalizacji przystąpili podopieczni Domu, przedszkolaki z kozielskich przedszkoli oraz ich dziadkowie i rodzice.

W ramach **VI Miejskich Obchodów Dni Seniora** zorganizowanych pod patronatem Prezydenta Miasta odbyły się następujące przedsięwzięcia: msza św., Sesja Seniorów, IV Międzynarodowy Przegląd Umiejętności Artystycznych Domów Pomocy Społecznej „PUMA 2013”, maraton filmowy, Międzypokoleniowy Dzień Aktywności Fizycznej oraz spektakl teatralny „Mieszczanin Szlachcicem”.

Działanie: Miejskie Obchody Dni Seniora

Termin realizacji: 2009-2015

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu był współorganizatorem VI Miejskich Obchodów Dni Seniora. W realizację projektu zaangażowało się wielu partnerów, w tym młodzież szkół ponadgimnazjalnych oraz Zespołu Szkół Miejskich Nr 2 funkcjonujących na terenie powiatu kędzierzyńsko - kozielskiego.

Celem jaki postawili sobie realizatorzy przedsięwzięcia było: przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, budowanie oparcia społecznego dla osób w wieku senioralnym oraz rozwijanie integracji międzypokoleniowej.

W ramach obchodów Dni Seniora, w dniach od 13 do 18 maja 2013 roku zaoferowano mieszkańcom miasta szereg przedsięwzięć dedykowanych osobom w wieku senioralnym:

- Msza Święta w kościele p.w. Św. Eugeniusza de Mazenod odprawiona w intencji seniorów,
- spotkanie seniorów z władzami miasta i przedstawienie interpelacji podczas uroczystej Sesji Seniorów,
- prezentacja dokonań artystycznych grupy tanecznej „Single” z DDP Nr 5 oraz grupy teatralnej „Kwiatki magnolii” z DDP Nr 2 na IV Międzynarodowym Przeglądzie Umiejętności Artystycznych Domów Pomocy Społecznej „PUMA 2013” w Dąbrowie Górniczej,
- Maraton filmowy w Domu Kultury „Chemik”, w czasie którego miłośnicy kina obejrzeli trzy filmy: „Piąta pora roku”, „Nietykalni” oraz „Syberiadą polską”,
- Międzypokoleniowy Dzień Aktywności Fizycznej na kozielskim Rynku i nad akwenem Dębowa gdzie odbyło się szereg imprez propagujących aktywny, zdrowy styl życia,
- spektakl teatralny w Domu Kultury „Chemik” pt. „Mieszczanin szlachcicem” w wykonaniu Teatru Ludzi Pracujących.

Cel szczegółowy: Wsparcie dla funkcjonowania wypożyczalni sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego

Działanie: Doposażenie w sprzęt medyczno-rehabilitacyjny wypożyczalni przy MOPS

Termin realizacji: do 2010 roku

Od 05.12.2011 roku w Mieszkaniach Chronionych funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu medyczno - rehabilitacyjnego.

W wypożyczeniu znajduje się:

- 14 łóżek szpitalnych (4 na stanie),
- 8 wózków inwalidzkich (1 na stanie),
- 5 krzeseł toaletowych (0 na stanie),
- 12 balkoników (0 na stanie),
- 4 kule (2 na stanie).

Znajdujący się w wypożyczalni sprzęt medyczno-rehabilitacyjny pochodzi od darczyńców.

W 2013 roku z wypożyczalni skorzystało 15 osób.

W trakcie roku nie pozyskano nowego sprzętu i nie rozszerzono oferty wypożyczalni.

Wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego możliwe jest w Stacji CARITAS na Osiedlu Piastów.

Cel strategiczny: Realizacja wspólnych celów społecznych przez instytucje i organizacje pozarządowe na zasadzie partnerstwa i dialogu społecznego

Cel szczegółowy: Rozwój współpracy interdyscyplinarnej zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Działanie: Cykliczne spotkania interdyscyplinarne specjalistów z różnych dziedzin sfery społecznej w celu podejmowania nowych rozwiązań na zasadzie partnerstwa lokalnego

Termin realizacji: 2009-2015

Pracownicy socjalni pracują w pięciu zespołach w poszczególnych rejonach Miasta: Koźle, Śródmieście i Osiedle Azoty, Pogorzelec, Osiedle Piastów i ościenne. W ramach Zespołów

organizowane są spotkania interdyscyplinarne, w skład których wchodzi: pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni i dzielnicowi. W trakcie spotkań omawiane są środowiska i ustalany jest plan współpracy z rodzinami dysfunkcyjnymi.

W 2013 roku odbyło się 12 takich spotkań, na których omówiono 208 środowisk.

Cel szczegółowy: Podejmowanie inicjatyw na zasadzie partnerstwa lokalnego

Działanie: Ubieganie się o dofinansowanie ze środków unijnych na realizację partnerskich zadań dla dobra społeczności lokalnej (z udziałem instytucji „non profit”, podmiotów gospodarczych oraz instytucji publicznych)

Termin realizacji: 2009-2015

Rok 2013, to drugi rok kontynuacji projektu - „**Senior zawsze aktywny**” finansowanego z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007 - 2013 Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska z Funduszu Mikroprojektów „Pradziad”.

Gmina Kędzierzyn – Koźle, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu wraz z miastem Bruntal (Czechy) podjęła od sierpnia 2012 roku wspólne działania mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób w wieku senioralnym i niepełnosprawnych. Projekt „Senior zawsze aktywny”, mający przybliżyć kulturę i tradycję, przeznaczony był dla seniorów i osób niepełnosprawnych z pogranicza polsko-czeskiego w liczbie około 150 osób. W ramach projektu odbyły się spotkania seniorów z Republiki Czeskiej z seniorami z Kędzierzyna – Koźla, a także zrealizowano następujące zadania:

- Przegląd Twórczości Artystycznej Seniorów i Osób Niepełnosprawnych,
- XI Olimpiada Sportowa Seniorów i Osób Niepełnosprawnych,
- wydano polsko - czeski tomik poezji.

Zostały zorganizowane warsztaty teatralne, spotkania muzyczne, kółka recytatorskie, które pomogły seniorom w przygotowaniach do wzięcia udziału w Przeglądzie Dorobku Artystycznego. Przed Olimpiadą Sportową Seniorów oraz Osób Niepełnosprawnych odbyły się spotkania seniorów z osobami zawodowo zajmującymi się sportem w celu propagowania zdrowego i czynnego stylu życia.

Projekt został zakończony wydaniem polsko – czeskiego tomiku poezji z twórczością seniorów i osób niepełnosprawnych ilustrowanego zdjęciami wykonanymi w czasie trwania projektu.

Całkowity koszt zadania zrealizowanego w latach 2012 - 2013 wyniósł – 106.428,00 zł.

Cel strategiczny: Podniesienie jakości usług świadczonych przez różne podmioty sfery społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczności lokalnej

Cel szczegółowy: Podniesienie jakości usług dzięki nowym rozwiązaniom na poziomie instytucji funkcjonujących w sferze społecznej

Działanie: Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej superwizora w celu ograniczenia zjawiska wypalenia zawodowego oraz podniesienia jakości usług świadczonych przez pracowników socjalnych

Termin realizacji: do 2010 roku

Podniesienie jakości usług świadczonych w pomocy społecznej wymaga rozwiązań organizacyjnych sprzyjających łączeniu działań ratowniczych z profilaktyką, działań terapeutycznych z socjalnymi i kulturalnymi, rozwoju innych metod pracy z rodziną oraz rozbudowy systemu profesjonalnego wsparcia pracowników socjalnych (narzędzie diagnostyczne, superwizje, programy ustawicznego kształcenia).

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu mają możliwość uzyskać specjalistyczne wsparcie w rozwiązywaniu problemów, wynikających z prowadzenia pracy socjalnej wobec różnych jej beneficjentów poprzez szkolenia z zakresu superwizji.

W 2013 roku przeprowadzono szkolenie o tematyce „Superwizja pracy socjalnej”.

Działanie:

Rozwój systemu motywacji finansowej oraz ścieżek awansu zawodowego pracowników socjalnych i innych pracowników służb społecznych zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej oraz wdrażających nowe rozwiązania

Termin realizacji: do 2010 roku

Działanie systemu motywacji pracowników powinno mieć charakter dwustronny, tzn. zmotywowany pracownik to zmotywowana organizacja, jednakże motywacja jest trudną do realizacji w praktyce funkcją zarządzania.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej płaca jest klasycznym motywatorem zachęcającym do skuteczniejszej pracy, doskonalenia umiejętności i wspinania się po drabinie awansu. Z powodu ograniczonych środków finansowych pracownicy Ośrodka w 2013 roku nie uzyskali podwyżek płac.

Regulamin Wynagradzania pracowników przewiduje przyznawanie nagród na zabezpieczenie, których zostały przeznaczone środki finansowe w wysokości min. 2% ogólnego funduszu płac.

Kształtowanie kariery pracowniczej w Ośrodku odbywa się poprzez awansowanie pracownika w górę hierarchii, rozszerzenie jego zakresu czynności, powierzenie zespołu pracowników. Szczegółowe kariery na danych stanowiskach są określone w Regulaminie Wynagradzania Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu.

W 2013 roku zostało awansowanych 10 pracowników socjalnych i 7 innych pracowników służb społecznych.

Do skutecznych motywatorów należą również odpowiednie warunki pracy, przyjazna atmosfera, dobre relacje ze współpracownikami i możliwość samorealizacji.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonują również motywatory pozapłacowe w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (wycieczki, imprezy okolicznościowe, imprezy integracyjne, bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia). Pracownicy otrzymują dofinansowanie do wypoczynku. W 2013 roku 130 pracowników skorzystało z dofinansowania na łączną kwotę 87.840,00 zł.

Działanie: Podejmowanie działań w kierunku poprawy organizacji pracy i bazy lokalowej instytucji sfery społecznej z poszanowaniem anonimowości i indywidualnego podejścia do klienta

Termin realizacji: do 2010 roku

Ośrodek stale dąży do poprawy warunków i organizacji pracy. W celu zapewnienia sprawnej organizacji pracy i sprawnego przekazywania informacji w b.r. organizowane były zebrania kierowników, na których omawiano sprawy bieżące. Organizacja pracy ukierunkowana jest na wysłuchanie opinii pracownika i zapewnienie jego udziału w procesie decyzyjnym.

W związku ze stale rosnącą ilością zadań, jak również specyfiką wykonywanej pracy związanej z koniecznością zachowania standardów pracy, anonimowości i intymności występuje potrzeba pozyskania nowych pomieszczeń. Zwrócono się w tej sprawie do Miejskiego Zarządu Budynków Komunalnych w Kędzierzynie - Koźlu o przekazywanie, zwalnianych w budynku przy ulicy M. Reja 2A pomieszczeń. Dzięki temu w 2013 roku pozyskano, wyremontowano i wyposażono 3 pomieszczenia dla potrzeb asystentów rodziny i zespołu pracowników ds. Zapobiegania Przemocy w Rodzinie. W znacznej mierze poprawiło to sytuację w zakresie warunków pracy na kilku stanowiskach pracy. Nadal jednak liczba pokoi jest niewystarczająca i należy podejmować starania o pozyskiwanie kolejnych pomieszczeń biurowych.

Ośrodek sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych, uzupełnia wyposażenie w konieczny sprzęt i urządzenia.

W grudniu 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu na mocy umowy użyczenia podpisanej z Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie w ramach Projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” otrzymał w dzierżawę 11

komputerów. W dalszej perspektywie Ośrodek ma możliwość nieodpłatnego przejęcia dzierżawionej infrastruktury sprzętowej.

Ponadto w 2013 roku zakupiono m.in.: piec konwekcyjno - parowy dla Domu Dziennego Pobytu Nr 3, 6 zestawów komputerowych oraz 5 pralek do Mieszkań Chronionych.

Działanie: Osiągnięcie wymaganej przez normy prawne liczby pracowników socjalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców Gminy z wykorzystaniem możliwości ubiegania się o środki unijne

Termin realizacji: do 2010 roku

Tut. Ośrodek na dzień 31.12.2013 r. zatrudnia 28 pracowników socjalnych. W związku z powyższym, aby spełnić zapis art. 110 ust 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) konieczne jest uzupełnienie obsady pracowników socjalnych o 2,5 etatu. Dodatkowo w Ośrodku zatrudnionych jest 2 pracowników socjalnych, finansowanych ze środków Unii Europejskiej, przy realizacji Projektu „Nowe Szanse”. Pracownicy Ci nie zwiększają wymaganej ilości pracowników socjalnych zgodnie z w/w ustawą.

Działanie: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb społecznych poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, studiach podyplomowych itp. finansowanych z budżetu Gminy oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego i innych programów pomocowych

Termin realizacji: do 2010 roku

Profesjonalna wiedza, którą powinien posiadać pracownik służb socjalnych, to przede wszystkim wiedza z zakresu teorii i metod pracy socjalnej, z zakresu ustawodawstwa socjalnego, znajomości różnych obszarów praktyki socjalnej. Wymagania ustawowe, skomplikowane problemy społeczne klientów, stale zmieniające się przepisy prawa oraz pojawiające się nowe zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu motywują pracowników socjalnych do pogłębiania wiedzy. Najbardziej preferowanymi formami poszerzania wiedzy są szkolenia i kursy specjalistyczne.

Tabela 19. Formy podnoszenia kwalifikacji przez pracowników socjalnych

ILOŚĆ SZKOLEŃ OGÓŁEM, W KTÓRYCH UCZESTNICZYLI PRACOWNICY SŁUŻB SPOŁECZNYCH	W TYM, FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ	LICZBA PRACOWNIKÓW SŁUŻB SPOŁECZNYCH, KTÓRZY WZIĘLI UDZIAŁ W SZKOLENIACH	LICZBA PRACOWNIKÓW ,KTÓRZY KONTYNUOWALI BĄDŹ UKOŃCZYLI NAUKĘ NA STUDIACH WYŻSZYCH (LICENCJACKICH, MAGISTERSKICH, PODYPLOMOWYCH)
16	5	22	10

Tematyka szkoleń pracowników socjalnych w 2013 roku obejmowała następujące zagadnienia:

- „Przemoc w rodzinie wobec kobiet. Ofiara, sprawca a pracownik socjalny”,
- „Praca socjalna z osobami chorymi psychicznie”,
- „Jak stosować procedurę „Niebieskie Karty”,
- „Symulacja pracy grup roboczych”,
- „Program zindywidualizowanego wsparcia - innowacyjny model współpracy instytucji rynku pracy i pomocy społecznej”,
- „Tworzenie oraz zarządzanie i administrowanie Centrum Integracji Społecznej”,
- „Rodzinny wywiad środowiskowy”,
- „Bliski sprawca przemocy seksualnej, symptomy wykorzystania, postępowanie w przypadku podejrzenia ich występowania, aspekty psychologiczne i prawne”,
- „Mediacje w sprawach rodzinnych”,
- „CAL-organizowanie społeczności lokalnej-aktywna pomoc społeczna”,

- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w kraju i w województwie opolskim”,
- „Skuteczna komunikacja w zespole pracowniczym”,
- W drodze do mety - EFS, dotychczasowe osiągnięcia oraz nowa perspektywa na starcie”,
- „Superwizja pracy socjalnej”,
- „Mediacje rodzinne”.

Ponadto pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej odbyli wizytę studyjną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach.

W 2013 roku 4 pracowników tutejszego Ośrodka rozpoczęło naukę na studiach podyplomowych o kierunkach: Ekonomia Społeczna i Gerontologia Społeczna organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu, finansowanych z funduszy Unii Europejskiej w ramach programu operacyjnego „Kapitał Ludzki”.

Ponadto pracownicy socjalni uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych. W 2013 roku pracownicy socjalni przygotowali i przeprowadzili 6 takich szkoleń.

Działanie: Uruchomienie strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Termin realizacji: realizacja ciągła

Cel szczegółowy: Nowe rozwiązania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Działanie: Poszerzenie oferty pomocowej (instrumenty aktywnej integracji) oraz podniesienie jakości pracy socjalnej poprzez aplikowanie o środki z Europejskiego Funduszu Społecznej

Termin realizacji: 2009-2015

Działanie jest prowadzone w ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu unijnego „Nowe szanse”. Beneficjenci są objęci szeroko rozumianą pracą socjalną wynikającą z założeń ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Ma ona na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin, poprawę ich sytuacji życiowej, umożliwienie powrotu do prawidłowej kondycji i jakości życia

Działanie: Podjęcie działań w kierunku uruchomienia Centrum Integracji Społecznej w Gminie Kędzierzyn-Koźle

Termin realizacji: do końca 2012 roku

W 2013 roku w Gminie Kędzierzyn - Koźle nie uruchomiono działalności Centrum Integracji Społecznej.

Cel szczegółowy: Rozwój i promocja wolontariatu

Działanie: Akcje propagujące ideę wolontariatu wśród różnych grup wiekowych

Termin realizacji: 2009-2015

Realizując zadania statutowe ośrodki wsparcia, działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu, korzystają z pomocy oraz stale współpracują z wolontariuszami rekrutującymi się z różnych środowisk.

Poniższe zestawienie prezentuje różne formy aktywności wolontariackiej, rodzaje przedsięwzięć, w których brali udział oraz liczbę osób bezinteresownie wspomagających działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 roku.

Tabela 20. Formy aktywności wolontariackiej w 2013 roku

NAZWA	RODZAJ AKTYWNOŚCI WOLONTARIACKIEJ	ILOŚĆ OSÓB
„Nie taki diabeł straszny”	Zajęcia komputerowe	3
Dekoracje DDP	Prace dekoracyjne w DDP	3
Pokaz „Zumby”	Występ w czasie VI Miejskich Dni Seniora	1
„Dzień Kobiet”	Prowadzenie gier i zabaw	3
Jasełka pt. „Narodziny Jezusa”	Wystawienie jasełek - uczniowie PSP Nr 19	13
Olimpiada Seniorów i Przedszkolaków	Prace porządkowe i organizacyjne	14
Zajęcia gimnastyczne	Organizacja i prowadzenie zajęć	3
Czytanie bajek	Czytanie bajek przez ucz. PP Nr 9 i PP Nr 11	5
Programy artystyczne - dzieci PP Nr 26, dzieci z Ochronki, PSP Nr 11	Zajęcia na temat twórczości wybitnych artystów np. „Anny Jantar” i „Marka Grechuty”	54
Dzień Aktywności Fizycznej	Pomoc przy organizacji	40
Integracyjny Przegląd Piosenki	Oprawa muzyczna	1
„Grupa żywego słowa”	Montaże słowno- muzyczne	4
Zajęcia z języka niemieckiego	Przygotowanie i prowadzenie zajęć	1
„Wpływ masażu na ciało człowieka”	Prelekcje	2
Zajęcia komputerowe	Nauka obsługi komputera	2
Bal kostiumowy	Pomoc przy obsłudze	3
Wielki Piknik Rodzinny - „Bo jesteśmy rodziną”	Pomoc przy obsłudze	45
Obchody świąt	Oprawa artystyczna, pomoc przy organizacji - Grupa „Volontarius” i inni wolontariusze	107
W trosce o drugiego człowieka	Opieka nad osobami chorymi	2
Nasz kolorowy dom	Prace malarskie i dekoracyjne na rzecz DDP Nr 4 oraz ilustrowanie kroniki	4
„Spotkanie z historią”	Promocja tradycji wielkanocnych i zachowań proekologicznych wśród najmłodszych w PP Nr 24 i PP Nr 26	1
Olimpiada Sportowa i Przegląd Twórczości Artystycznej	Pomoc przy organizacji i obsłudze	25
Obchody Dnia Matki; Dnia Kobiet; Dnia Babci i Dziadka, Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy, projekt ”Spotkanie z poezją”	Oprawa muzyczna, montaż poetycki - PP Nr 11 i 24, uczniowie MZS Nr 1	44
„Ruchoma historia”	Przygotowanie i prowadzenie wykładów	1
RAZEM		381

Zarówno osoby zrzeszone w formalnych organizacjach jak i nie zrzeszeni wolontariusze świadczą bezinteresowną pomoc na rzecz potrzebujących osób starszych i niepełnosprawnych. Szczególną grupę wolontariuszy stanowią osoby w wieku emerytalnym.

Działania wolontariuszy warto włączać w przedsięwzięcia ośrodków wsparcia, gdyż są okazją do integracji pokoleń, budowania więzi ale także do wnoszenia młodzieńczego entuzjazmu i radości życia osób starszych.

Nie motywowane chęcią zysku czy popularności postawy wolontariuszy zasługują na uznanie a idea wolontariatu na promocję dlatego też, Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu w 2008 roku została powołana Kapituła ds. Przyznawania Tytułu „Niezapominajki MOPS”. Na posiedzeniu Kapituły, które odbywa się raz w roku wyłaniany są laureaci do tytułu „Niezapominajki MOPS”. Są to osoby prawne i fizyczne, które angażują się na rzecz bezinteresownego pomagania osobom i rodzinom wymagającym wsparcia.

Kandydatury do tytułu „Niezapominajka MOPS” składają: Dyrekcja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Kierownicy Działów, Domów Dziennego Pobytu oraz Koordynatorzy Zespołów Pracowników Socjalnych. Wręczenie wyróżnienia odbywa się 21 listopada w Dniu Pracownika Socjalnego. Osoby uhonorowane tytułem „Niezapominajki MOPS” otrzymują dyplomy oraz upominki wykonane przez podopiecznych ośrodków wsparcia.

W 2013 roku honorowy tytuł „Niezapominajki MOPS” przyznano 11 osobom.

Działanie: Stworzenie bazy informacyjnej na temat wolontariatu w Gminie

Pracownicy Domów Dziennego Pobytu stale promują działania wolontariatu na rzecz osób podlegających wykluczeniu społecznemu poprzez stały kontakt z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

Liczba wolontariuszy - osób, które bezinteresownie z potrzeby serca wnoszą swój wkład w organizowanie przedsięwzięć służących poprawie jakości życia osób w wieku senioralnym, z roku na rok wzrasta.

Wolontariat stał się nieodzownym elementem inicjatyw podejmowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działanie: Organizowanie szkoleń dla wolontariuszy

W związku ze wzrastającym zainteresowaniem inicjatywą wolontariatu, propozycje szkoleń dla wolontariuszy wpływające do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, głównie w ramach projektów unijnych są, wzorem lat ubiegłych, przekazywane instytucjom bądź bezpośrednio zainteresowanym wolontariuszom.